

Jawdi Cellundi Ngam Renndo Bamtiingo

Feewnii ndee doo tuugnorde ko:

Canada

UF UNIVERSITY of FLORIDA

Ngal doo gollal woni ko e njiimaandi «Creative Commons Attribution 4.0 Unported».

Huutortoobe ngal bee ina mbellitaa e:

- Renndude ngal e wadbe, wannjitaade ngal, sarde e rokkirde gollal ngal (tawa noon yahdaani e inde e jettoode e ñiivirde tawtoraabe bee)
- Waylude gollal ngal, wadta ngal no yidiri.

E dow dñi doo sardiiji:

- Duttugol teddungal – Huutortoobe gollal ngal ina poti hollitde wadbe ngal, waasa wonde tan e mbaadi yidbe seedtaneede walla yamireede kuutoragol maggal.

Njettooru

Ngel deftel winndaa ko e dow ballal, ngal tonngoode 109062-001, Galle Widtooji ngam Bamtaare e nder Winndere ndee (CRDI) mo Kanadaa.

Weebtini goodal ngel deftel ko Livestock Vaccine Innovation Fund (Boon widto ngam ledde ñeesirde jawdi). Walliti oon boon ko Fondation Bill & Melinda Gates (BMGF), Affaires mondiales Canada (GAC) e Galle Widtooji ngam Bamtaare e nder Winndere ndee (CRDI) mo Kanadaa.

Sardi

Mijooji gondi e ndee deftere piyondiraani hay dara e dñi CRDI walla Batu goorneruujji mum.

Wasiya

Pangea Publishing et Université de Floride (2021). Jawdi cellundi ngam renndo bantiingo. Deftel ngel huutortoobe dum ko wallidiibe e daraniibe renndo liggotoobe e ko faati e ledde ñeesirde jawdi e nder diiwaan Kafirin, to Senegaal. Université de Floride: Gainesville, FL.

Maale doftiide sariya

Nate kuutoraade e nder deftel ngel wadi dumen ko Pangea Publishing. Doktoor Alioune Toure, Jannginoowo-Bidtoowo to iniversitee Alhajji Ibraahiima Nas (USSEIN) to Kafirin, wallitii e beeftingol deftel ngel e ngonka Senegaal, kam e bannjitagol maggal e demngal Farayse.

Faatu ina joginoo faayre nde o yahatnoo yoogoyde to fooraas too. O woni e wiide: «Won e be'i am, kine majji ina njora, gite dee ina ngoya.»

Debbo goddo gonnoodo sara makko wii: «Hay di am dii ne kay. Mbele di maa dii ina ngondi e deedi dogooji?» Faatu wii eey.

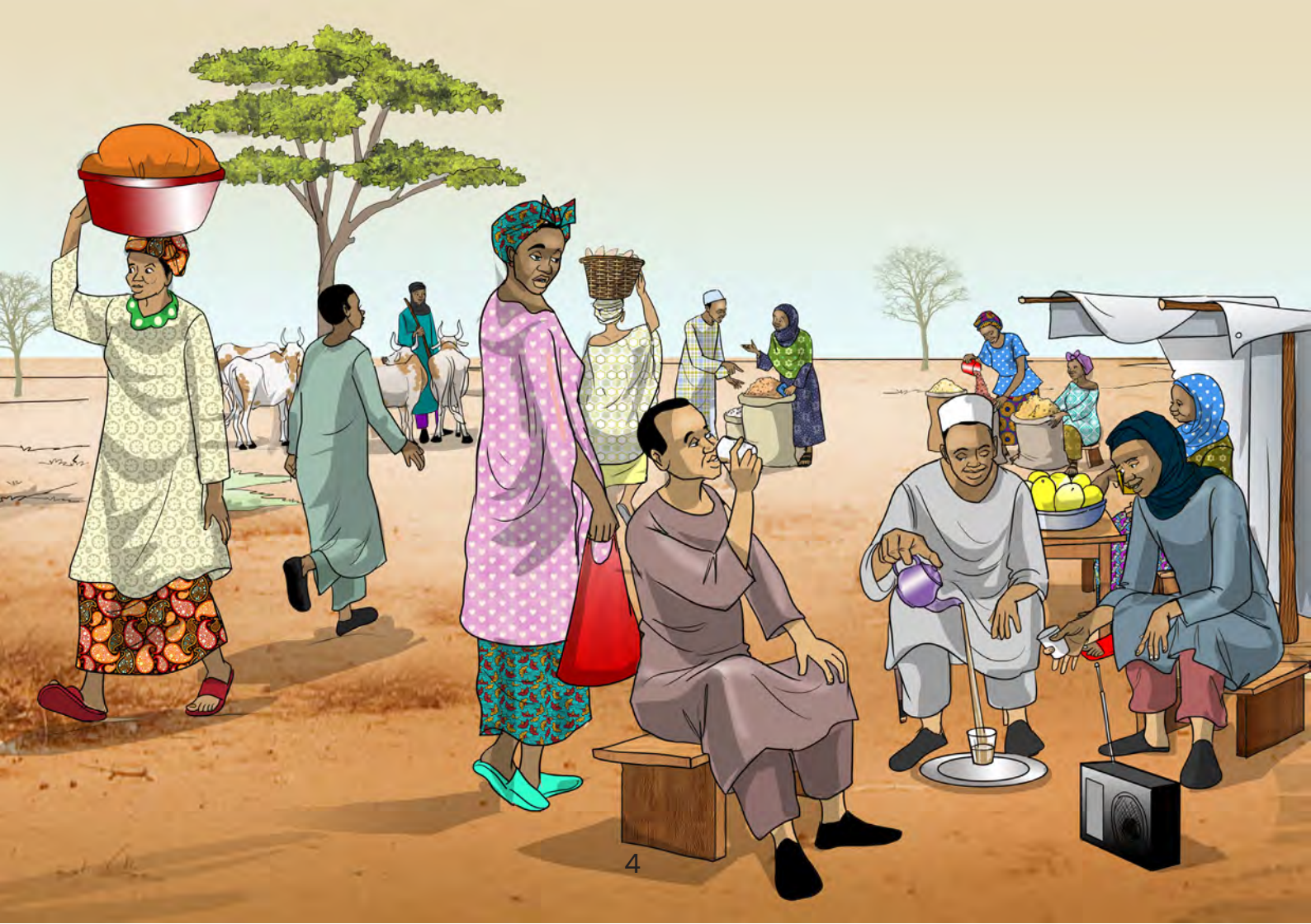
O wii: «Mi etiima safrirde pufi men keewdi kono hay dara gasaani.»

Debbo goddo woni e woyde, ina wi'a: «Mi waasii mbeewa hanki.» Rewbe bee ina njogii faayre e jawdi mumen.

Balde tati caggal duum, luumo wadi. Faatu yahi to luumo too. O nani e rajo neddo ina wi'a so tawii kine be'i e baali ina njora walla gite majji ina ngoya walla deedi dii ina ndoga, di ngondi ko e caaru dammuwaaji.

Oon kaalatnoodo wii yimbe bee yo naw be'i mumen e baali mumen celludi dii, be neesoya di mbele edi ndada e caaru dammuwaaji. Faatu fellitii neesoyde be'i mum.

No janngo e mum nii, Faatu ummii gila subaka law, o halfini sukaabe mawnasbe bee golle galle dee. O ñaagii Rokkeya, koddiido makko, yo waɗtan mo hakkille e sukaabe makko e galle makko sabu ko o nawoowo be'i dii to galle pinngu too.

Kikiide, Moodi, joom galle Faatu, heñii fa'i to Faati joodi too. O woni e wullude, o wii: «Hol ko saabii ada yaha galle pinngu?»

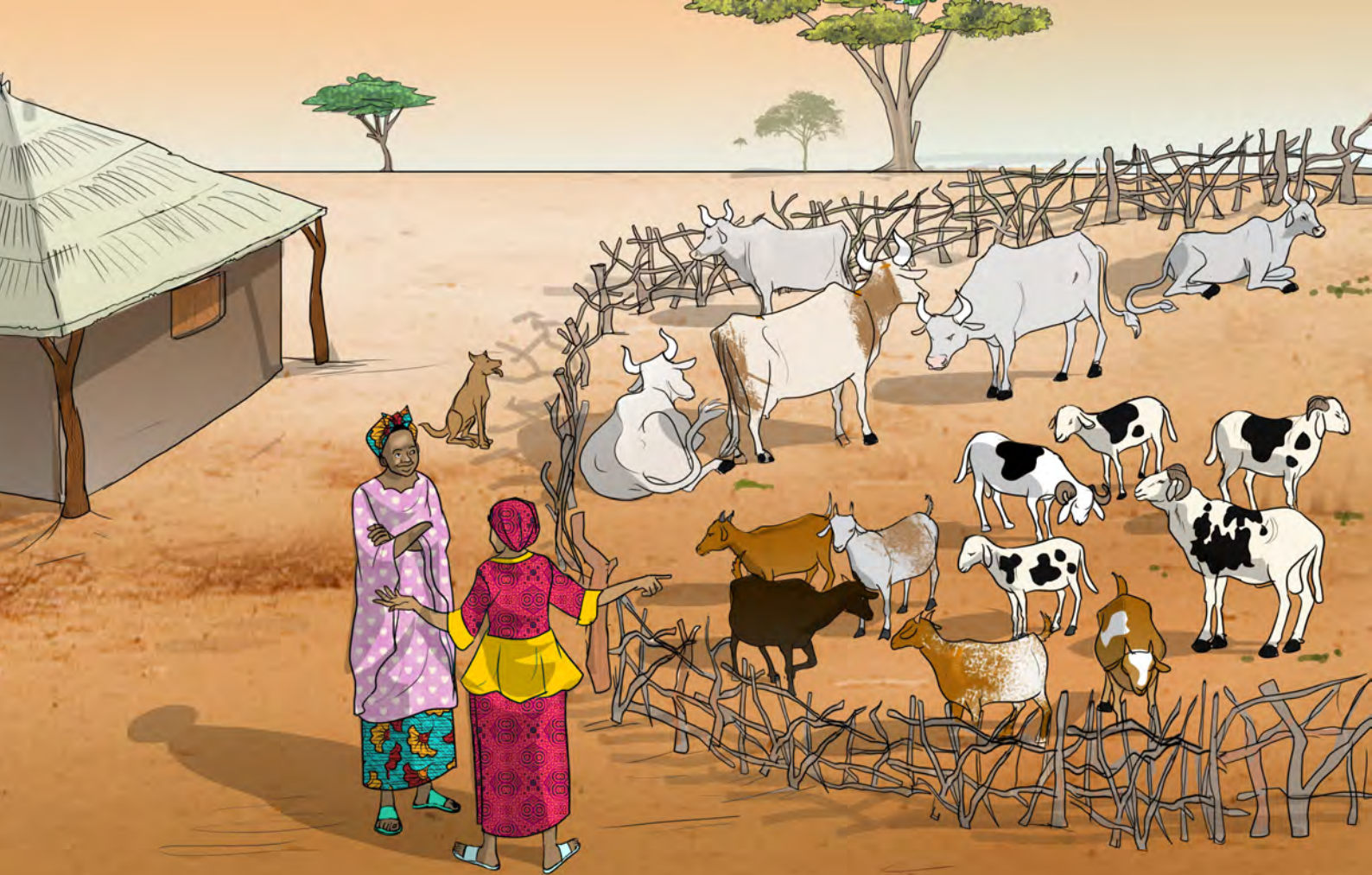
Faatu jaabtii mo: «Njidnoo-mi ko neesde be'i am. En mbaasii be'i didi goddi hanki.»

Moodi reentini mo, wii: «Woto wadtu dum muk tawa a waynaaki mi?»

Ndeen yahii haa wadii balde, Rokkeya ari yeewde Faatu. Rokkeya wii: «Mi yi'ii be'i mon nani nguuri. Cikkatnoo-mi ko maa di maay sabaabu nde neesagol ngol.»

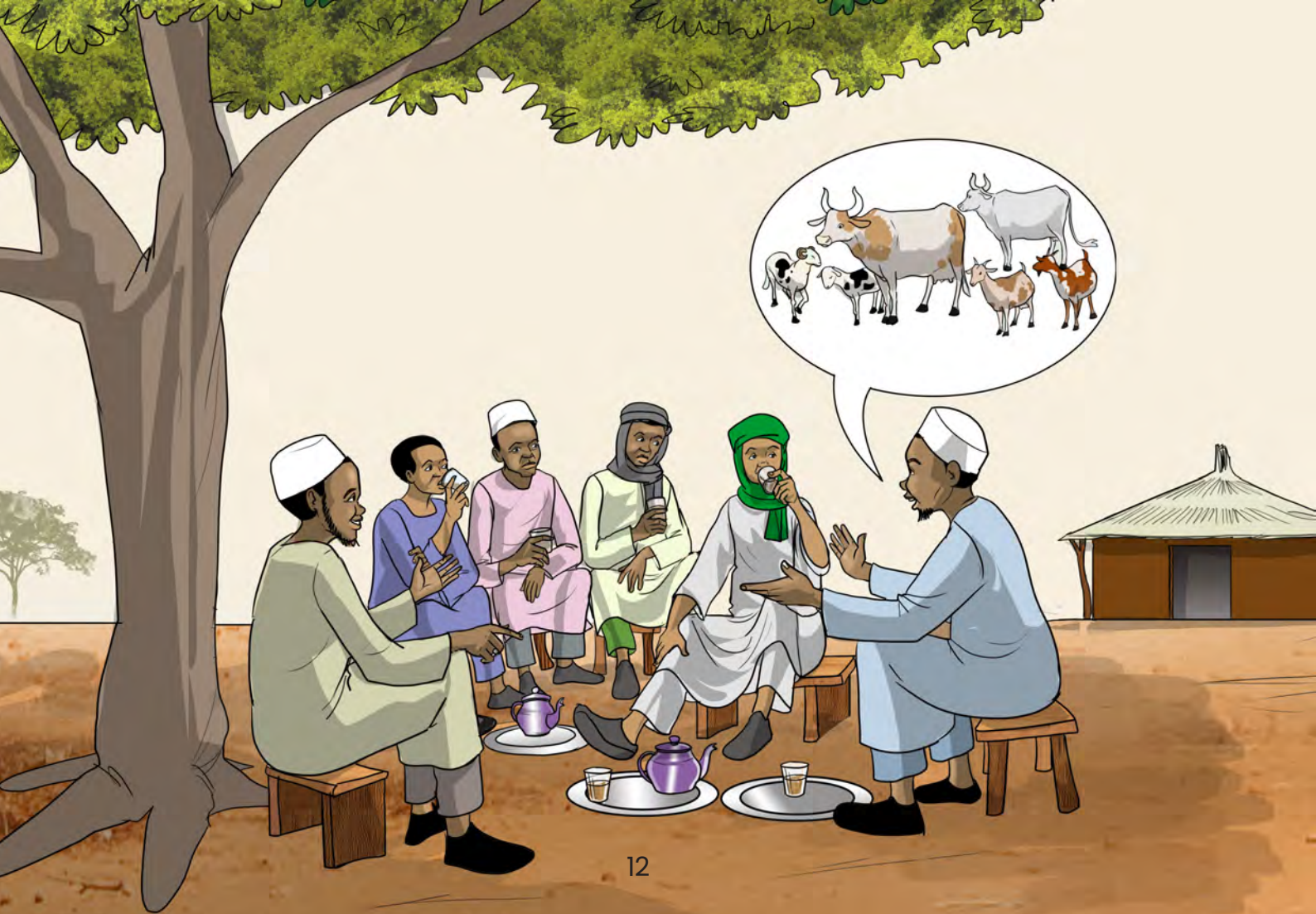
Faatu jaabtii mo: «Ko hannde nii di buri sellude e ko adii neesagol ngol.» Kono fof dey Rokkeya alaa haa jooni hoolaare e neesagol ngol. O yidaano wadde dum, be'i makko ina maaya.

Ndeen yahii haa wadii lewru, Moodi woni e wiide sehilaabe mum:
«Jawdi am fof ina e jam e cellal. Mi waawii yeeyde heen kala ko
coklunoo-mi, tawa kadi ko coggu moyyu.»

Abdullaay, sehil makko, tee kadi joom galle Rokkeya, wii: «Hol ko saabii
noon be'i amen nana ndafaa, tee nana maaya?»

Moodi wii: «Odon ciftora ko Aali, golloowo renndo to bannge cellal
jawdi, haalnoo ko faati e neesagol jawdi ndii fof? Faatu kañum kam
neesoyii be'i mum, tee jawdi galle ndii fof nana e jam e cellal.»

Abdullaay ronki yeeyde hay gootel e jawdi mum sabu ko heewi e mayri sellaaani. Omo yidnoo soodde moto Jakartaa. Ndeen o yahii haa o hootii, o woni e duukde, omo wi'a Rokkeya: «Mi ronkii yeeyde hay gootel e jawdi am coggu moyyu!»

Hakkille Rokkeya yahi e be'i Faatu gondi e jam e cellal caggal neesagol ngol. Abdullaay e Rokkeya nanondiri wonde Rokkeya ina foti yahde to Faatu no janngo e mum nii.

Rokkeya wii: «Mi waasii be'i keewdi e nder lewru bennundu nduu, tee kadi baali joom galle am cellaani. Hol ko pot-mi wadde?» Rewbe wodbe hewbe ñaaginooma Faatu ballal.

Faatu jaabtii: «Maa mi noddu Aali ara doo e wuro hee.» Ko nii woni Faatu noddi rewbe heewbe. Hono noon ne, joom galle makko noddi worbe bee mbele kambe fof be ngara be tawtooree jewte hakkunde mabbe e golloowo renndo ngoo to bannge cellal jawdi. Fawaani balde, Aali ari wuro Faatu'en.

Aali haalani rewbe bee e worbe bee bure gonde neesagol. O wii: «Neesagol ina jeyaa e peeje kaɗooje rafi feeñde e jawdi.» Kono haɗaani Rokkeya won kulhuli jogii.

O wii: «Ñanndeena, mi neliino biy am yo yah neesoyani mi mbeewa am ba sellaano, kono caggal ɗuum ba maayii. Mbele be'i am ɗii fof njogoraani rewde ɗoon so tawii mi neesii ɗi?»

Aali wii: «Neesagol safrataa jawdi ndi sellaani. Ngol wallitta ko haɗde rafi saraade e nder jawdi cellundi ndii. Pot-ɗon tawo ko safrude jawdi ndi sellaani ndii ko aɗii nde oɗon neesa ndi. Woto njejjitee neesde gertoode ɗee ne.»

Caggal jeewte badɗaade e Aali dee, rewbe bee naamnii Faatu hol no o waawiri toppitaade galle makko e wadɗude heen nawde jawdi makko neesoyoo?

Faatu wii rewbe bee: «Pot-don ko fecondirde golle galle dee e yimbe galle bee, maanaa joom'en galleeji mon e sukaabe mawnasbe bee. Wonande jogiibe e mon sukaabe mawnasbe, mbi'ee be yo be mballu on nawde jawdi ndii to galle pinngu too. Woto njejjitee yeewtidde e joom'en galleeji mon bure gonde e neesagol jawdi ndii.»

Ndeen yahii haa waḍii balde, rewbe bee ndentii njahi safroyde to galle pinngu too be'i mumen di cellaani dii. Waḍii rewbe wodbe yahrube neesoyde jawdi mumen. Won e worbe mballii rewbe mumen nawde be'i mumen to galle pinngu too. Ko heewi e jawdi ndii sellii, tee caaru dammuwaaji ustiima e diiwaan hee.

Faatu subaama, o heblaa, o wonti golloowo renndo ngoo to bannge cellal jawdi e nder wuro makko. O wallii rewbe bee haa tawtoraa heblooji juubbinaadi e nder nokku makko. O burii kadi wadtude hakkille e rewbe bee haa mbaawa tawtoreede golle paatude e cellal jawdi.

